

המוקד להגנה הפרטית

HAMOKED Center for the Defence of the Individual

هموكيد - مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 9.9.2002

בתשובה נא לציין: 17908

לכבוד
אל"מ שלמה פוליטיס
יועמ"ש הגדמ"ע
לשכת היועמ"ש
ת.ד. 10482
בית אל 90300

אל"מ פוליטיס הנכבד,

הנדון: השגה כנגד הריסת בית משפחת אשתיה מכפר תל
במסגרת בג"ץ 6329/02

בהמשך להחלטת בית-המשפט העליון מתאריך 27.8.2002 במסגרת העתירה שבנדון, להלן נימוקיני כנגד הריסת הבית.

תאור הבית והמתגוררים בו

1. הבית נשוא מכתבי הוא בית חד-קומתי ישן, שעם השנים התווספו לו תוספות בנייה. התוספת האחרונה היא קומה שנייה, אשר משמשת כיחידת מגורים נפרדת ליעקוב אשתיה ולמשפחתו. הקומה הראשונה של הבית משמשת את בני הזוג _____ ו_____ אשתיה ואת בניהם הרווקים.

_____ הוא בן 60, ניהל את בית הספר התיכון בתל במשך 23 שנים ואת בית-הספר התיכון בכפר עראק בורין במשך שנה אחת, ויצא לגמלאות בחודש אוגוסט 2001. הוא סובל מבעיות רפואיות ב_____, ונוטל תרופות. אשתו, _____, היא בת 59 שנים. לבני הזוג אחד-עשר ילדים, מהם שישה נשואים, והם סבים לעשרים ושישה נכדים.

_____, הפנסיונר, מעולם לא נעצר עד ל-19.7.2002. ב-19.7.2002 נעצר במסגרת המעצר השירותי של בני כל המשפחה ממין זכר, אולם שוחרר מאוחר יותר, לאחר שלא נמצא דבר כנגדו.

ילדי בני הזוג הגרים עם הוריהם בקומת הקרקע של הבית הם _____, _____, _____ ו_____. הוא בן 24, סטודנט שנה ג' לחשבונאות באוניברסיטת ירושלים הפתוחה

ועובד בביטחון הכללי הפלסטיני, מאורס אך טרם חתם חוזה נישואין. _____ הוא בן 19 ועבד בביטחון המסכל. _____, בן ה-16, הוא תלמיד כיתה ט', ו- _____ הוא ילד בן 14, תלמיד כיתה ח'. _____, ו- _____ נעצרו יחד עם אביהם באותו מעצר קולקטיווי. נגד _____ הוגש כתב אישום בגין יידוי אבנים בשנת 2000 וירי של שני כדורים לעבר טנקים של צה"ל ברמאללה בינואר השנה. לא יוחסה לו כל מעורבות בפיגועים. _____ ו- _____ שוחררו ללא כל תנאי או אישום.

בקומה השנייה מצויה דירתו של _____ אשתייה, בן 35, ואשתו _____, בת 28. ל _____ ול _____ חמש בנות ובן שגרים עמם בדירה זו. _____, בת 11, היא תלמידת כיתה ד'; _____, בת 9, היא תלמידת כיתה ג'; _____, בת 7, היא תלמידת כיתה ב'; _____ היא פעוטה בת שנתיים, והבן הצעיר ביותר, _____, הוא תינוק בן שנה. בדירה שני חדרי שינה, סלון, שירותים, מטבח ומרפסת. גם _____ נעצר במעצר השרירותי, נחקר תקופה ממושכת, ולבסוף שוחרר ממעצרו. לפני כן מעולם לא נעצר, למעט מעצר מינהלי לשישה חודשים בשנת 1988, בשיאה של האינתיפאדה הראשונה, כאשר היה בן 22.

בנם של בני הזוג אשתייה, _____, מבוקש על-ידי ישראל מאז חודש ינואר 2002, וישב בכלא הפלסטיני עד לכניסת צה"ל לשכם בחודש אפריל, אז נעלם.

מצורף למכתבי תרשים של הבית, מסומן א.

אין סמכות לפגוע ביחידת המגורים שבקומה השנייה

2. כמתואר לעיל, בבית שתי יחידות מגורים נפרדות ומובחנות היטב: היחידה שבקומת הקרקע, בה מתגוררים בני הזוג המבוגרים, והיחידה הנפרדת, בקומה השנייה, בה גרה משפחתו של הבן _____.

3. ההלכה היא, כי אין להרוס אלא את יחידת המגורים בה התגורר החשוד בפגיעה בביטחון – במקרה זה הבן _____. יש משופטי בית-המשפט העליון המעגנים הלכה זו בתחום המידתיות וסבירות שיקול הדעת. כב' השופט חשין מעגן את ההלכה בעצם הסמכות, וקובע כי מעבר ליחידת המגורים של החשוד לא קמה כל סמכות לפי פרשנות עדכנית של תקנה 119.

4. הפגיעה בבית משפחתו של _____ היא, אם-כן, אסורה. אין סמכות לעשות כן, ועל-כל-פנים, הפגיעה ביחידה נוספת זו, המשמשת משפחה גרעינית נפרדת ולה שישה ילדים, חורגת ממתחם הסבירות של שיקול הדעת ומכל מסגרת של מידתיות.

תושבי הבית אינם מעורבים בפעילות נגד הביטחון

5. כמתואר לעיל, בני המשפחה הגרים בבית שוחררו רובם ככולם לאחר שנעצרו במעצר המקובץ בחודש יולי. רק נגד אחד הבנים הצעירים הוגש כתב-אישום (שאינו קשור לפיגועים). (בן אחר שאינו גר בבית נעצר במעצר מנהלי וטרם הובא לביקורת שיפוטית).

6. ברור, אם כן, שגם מבחינתכם מדובר בבית שהמתגוררים בו, שייפגעו מהריסתו הם חפים מפשע.

סכנה לבתים סמוכים

7. הקיר הצפוני של הבית הוא קיר משותף לביתו של השכן _____ אשתיה. מצדו המערבי, הבית כמעט צמוד לביתו של _____ אשתיה: המרחק בין הבתים כשלושה מטרים בלבד. בית מגורים נוסף מצוי במרחק 15 מטרים מהבית נשוא מכתבי, ומעבר לכביש מצוי בית רביעי, בן שלוש קומות ובו דירות מושכרות. הריסת הבית באמצעות חומרי נפץ תפגע ללא ספק בכל אותם ארבעה בתים. גם הריסה באמצעות דחפור צפויה לפגוע בבתים הסמוכים יותר. כל צורה של הריסה עלולה לפגוע בבית שלו קיר משותף עם בית מרשיי, ואין לעשות כל פעולת הריסה לפני שתיעשה **בדיקת מהנדס**, לגבי המידה שבה בית מרשיי תומך בבית הצמוד לו, ולגבי החשש שהריסתו תערער את יציבות אותו בית מגורים.

מידתיות

8. למרות בקשתי מב"כ המדינה, עו"ד הלמן, לא נמסר לי עד כה במה נחשד הבן המבוקש. לא ברור גם מהן הראיות הקושרות את הבן למעשים אסורים. על-כל-פנים, דומה שלא מדובר בפעילות מתמשכת (הוא מבוקש רק מאז חודש ינואר), ואם מדובר בחברות בחוליית טרור – יש לבחון גם את מידת מרכזיותו בחולייה. עוד יש לשקול את האפקט המצטבר של הריסת בתי משפחות עד היום (לטענת המדינה, אפקט ההרתעה כבר נוצר), ועד כמה הריסת הבית הנוסף הזה תוסיף למה שכבר הושג.

9. כנגד שיקולי ההרתעה, יש לשקול את הפגיעה הקשה במגוריהם של בני-משפחה שלא חטאו ולא היו מעורבים בטרור, ביניהם ילדים קטנים; את הפגיעה ביחידת מגורים שהמבוקש כלל לא התגורר בה ואת הסכנה לבתים סמוכים.

10. הפגיעה בזכויות יסוד של רבים כל-כך אינה יכולה להיות מוצדקת על-ידי טענה היפותטית בדבר הרתעה נוספת שתושג בהריסת עוד בית של אזרחים תמימים, שתתווסף על הריסתם של עשרות בתים אחרים עד כה ובתקופה קצרה.

הריסה אגב פעולות איבה

11. מבקשת המדינה לקיום דיון דחוף בעתירה עולה האפשרות, כי אתם רואים בהריסת הבית פעולה המתבצעת לא על-פי תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, אלא פעולה הנעשית בגדר סמכויותיו של המפקד הצבאי על-פי המשפט הבינלאומי המנהגי: בין אם מדובר בהיתר המוגבל המשתמע מסעיף 53 לאמנת ז'נבה הרביעית (בנוגע לשטח כבוש) ובין אם מדובר בהיתר המוגבל שבסעיף 23(g) לתקנות האג (בנוגע למצבים של מעשי איבה).

12. לעניין זה אזכיר לך, כי המשפט הבינלאומי המנהגי אוסר בכל תוקף על פגיעה במטרות אזרחיות ועל פעולות של נקם ושל ענישה קולקטיבית. על-פי שום אמת מידה, בית אזרחי, בו

מתגוררות משפחות על ילדיהן, אינו יכול להיחשב מטרה צבאית לגיטימית. הריסת הבית כאשר אין מתנהלים בסביבתו קרבות, לא נורית ממנו אש והוא אינו משמש מסתור ללוחמים – לא יכולה להיות מתוארת (על-פי שום אמת מידה) כפגיעה שהיא אגבית למעשי לחימה לגיטימיים. הריסת הבית אך ורק בשל מעשיו של אדם שהתגורר בו היא באופן מובהק מעשה של נקמה וענישה קולקטיבית.

13. אזכירך עוד, כי הריסתו האפשרית של הבית נשוא מכתבי מצטרפת למעשי הרס נרחבים ובלתי-חוקיים לכאורה שבוצעו כבר בחודשים האחרונים ברחבי השטחים. דומה שעליכם לבחון את מעשיכם בהקשר זה גם לאור סעיף 147 לאמנת ז'נבה וסעיף 8(2)(a)(iv) לחוקת בית הדין הפלילי הבינלאומי.

סיכום

14. הריסת הבית איננה חוקית, ואיננה עומדת בקריטריונים שנקבעו בפסיקה לעניין הריסת בתים לפי תקנה 119 לתקנות ההגנה, לא כל שכן בקריטריונים המאפשרים הריסה בשל צרכים צבאיים.

15. נבקשך להודיענו, כי אין ולא תהיה כוונה להרוס את הבית. לחילופין, נבקש להבטיח, כי במקרה שתיווצר כוונה מעין זו (עם שינוי מהותי בנסיבות) תינתן למשפחה התרעה מוקדמת לצורך שימוע, או לכל הפחות על-מנת למצוא דיור חלופי עבורם ולהוציא את חפציהם מהבית. למרבית הצער, אפילו דברים מינימליים אלו לא כובדו בפעולות צה"ל האחרונות.

בכבוד רב,

יוסי וולפסון, עו"ד

לוט : נספח א (תרשים)

העתק : עו"ד הלמן, מח' הבג"צים, פרקליטות המדינה